

BONDSBERICHTEN 2005

Verantwoording van het gevoerde beleid
en verslag van de activiteiten in 2005

BOND TEGEN HET VLOEKEN

Een uitgave van de Stichting
Bond tegen het schenden van Gods heilige
Naam in Veenendaal

juni 2006

INHOUD

	pag.
▪ Inhoud-----	2
▪ Jaarverslag 2005 -----	3
▪ Financieel jaarverslag 2005-----	16
▪ Jaarverslag 2005 Onderzoek- en publicatiefonds-----	18
▪ Overzicht protesten 2005-----	19
▪ Overzicht assortiment materialen -----	29
▪ Overzicht werkgroepen -----	33

Foto omslag:

In 2005 hing enkele weken lang de stationsposter 'Vloeken. In geen geval!' op honderden locaties, verspreid over het land. Een leuk zoekplaatje voor het op de trein wachtende publiek.

Jaarverslag 2005

1. Bestuur

Het bestuur bestond uit de volgende personen:

ds. A. Prins (voorzitter), drs. P. Akkerman (secretaris), A. de Graaf (penningmeester), mr.dr. J.T. van den Berg (vice-voorzitter), mr. E. Bos, ds. W. Bos, J.P.M. Rietkerk, mr. drs. J.P. de Man, mw. A. Roest (vanaf 13 april) en maj. E. Wind.

Zowel het algemeen bestuur als het dagelijks bestuur vergaderden vier maal. De pogingen om het bestuur uit te breiden met vrouwelijke leden, werden beloond. Op 13 april trad mevrouw A. Roest uit Veenendaal toe als nieuw bestuurslid. Aan het einde van het verslagjaar was het nog niet gelukt een tweede dame te vinden.

De heren E. Bos, A. Prins en E. Wind stelden zich herkiesbaar en werden benoemd voor een volgende bestuursperiode van vier jaar.

De jaarlijkse donateursvergadering werd gehouden op 13 april op de etage boven het Bondsbureau. Aangezien er geen bezoekers voor deze vergadering kwamen opdagen, werden er geen zaken behandeld.

2. Beleid, visie en ontwikkelingen

Voorlichting aan jongeren

Er werd opnieuw veel aandacht gegeven aan de voorlichting aan jongeren. Omdat de aanvragen voor gastlessen bleven toenemen, werd het parttime (3 dagen per week) dienstverband van scholenwerker de heer J.G. van der Kraan met ingang van 1 september omgezet in een fulltime aanstelling. Van der Kraan richt zich uitsluitend op het voortgezet onderwijs.

Statutenwijziging

De verbreding van de doelstelling was in 2005 opnieuw onderwerp van bespreking. Een externe commissie uit de achterban van de Bond adviseerde unaniem om artikel 3 van de statuten (doel) uit te breiden met een nevendoelelstelling. Gelet op het dubbelgebod der liefde achtte de commissie beide typen activiteiten; zowel de bestrijding van het lasterlijk gebruik van Gods naam als het bestrijden van kwetsend, obscene en grof taalgebruik, legitiem. Het bestuur ging unaniem akkoord met dit advies. De wijziging van de statuten werd in handen gegeven van een Veenendaalse notaris. De hiermee gepaard gaande werkzaamheden waren aan het einde van het jaar nog niet afgerond.

Een andere wijziging in de statuten had betrekking op de jaarlijkse donateursvergadering. Vanwege de uiterst geringe belangstelling voor deze vergadering in de afgelopen jaren, werd besloten een punt te zetten achter deze activiteit. Dit betekent dat het betreffende artikel 14 uit de statuten wordt geschrapt.

Symposia

Er werd opnieuw gesproken over het houden van symposia. Een geschikt moment hiervoor is het jaar 2007, als de Bond 90 jaar bestaat.

3. Bureau

Het bureau van de Bond tegen het vloeken is sinds 2000 gevestigd aan het Landjuweel 46 in Veenendaal. De Bond maakte gebruik van de begane grond en de eerste verdieping, terwijl de tweede (bovenste) verdieping werd verhuurd aan de Bond van medewerkers in het notariaat.

Personeel

Het personeel bestond uit de volgende personen:

- Mevrouw W. Aanen-Chaigneau, parttime medewerkster leden- en financiële administratie (tot 1 december).
- De heer en mevrouw D. van Bennekom zorgden voor de wekelijkse schoonmaakbeurten van het bureau.
- De heer T. Bunt, fulltime medewerker voorlichting en publiciteit.
- De heer G. Gijsbertse, fulltime coördinator werkgroepen.
- De heer C. Hazeleger, fulltime scholenwerker voor het basisonderwijs.
- De heer J.G. van der Kraan, parttime scholenwerker voor het voortgezet onderwijs. Sinds 1 september fulltime.
- Mevrouw E.M. van Leusden-Mulder, parttime medewerkster aanvragen en bestellingen en leden- en financiële administratie.
- Mevrouw J.C. Oskam-de Jager, parttime medewerkster aanvragen en bestellingen.
- De heer R. van de Poll, fulltime directeur.
- Mevrouw J. Westland-Zeeman, parttime medewerkster ledenadministratie.

Het Bondsbureau kreeg wekelijks assistentie van de heer R. Doeser uit Veenendaal. Als vrijwilliger werkt hij doorgaans twee halve dagen per week en houdt zich voornamelijk bezig met het scholenwerk: het maken en bevestigen van afspraken voor gastlessen in het basisonderwijs.

Op 6 december werd onder het genot van een hapje en een drankje afscheid genomen van mw. W. Aanen-Chaigneau. Zij trad in dienst bij de Bond op 1 april 1978. Met ingang van 1 december maakte zij, na ruim 27,5 jaar, gebruik van de OBU-regeling, die het mogelijk maakt dat werknemers op hun zestigste vervoegd uittreden.

Op diezelfde datum werd tevens afscheid genomen van de heer T. Bunt. Hij was circa 4,5 jaar werkzaam bij de Bond. Hij keerde op eigen verzoek terug naar het middelbaar onderwijs. De voorzitter, de heer Prins, sprak de vertrekkende personeelsleden toe en bedankte hen voor alles wat zij voor de Bond mochten betekenen.

4. Activiteiten

Voorlichting

Presentaties

In het jaar 2005 is de Bond vele malen uitgenodigd om voorlichting te geven. Er werden presentaties gehouden voor clubs, kerkelijke gemeenten, catechisatiegroepen, studenten-, vrouwen-, jongeren- en ouderenverenigingen. Deze werden verzorgd door vrijwilligers en werknemers van de Bond.

Het aantal presentaties per jaar blijft stijgen. Van 53 in 2003 en 70 in 2004, is het aantal presentaties in 2005 gestegen naar 87.

De presentaties werden verzorgd door de volgende personen:

dhr. J. van Oostende (23), dhr. C. Hazeleger (14), mw. E. Aarnoudse-Geluk (11), ds. J.H. Dekkers (7), dhr. J.G. van der Kraan (7), dhr. W. Vervat (5), dhr. T. Bunt (5), dhr. C.G. Bouman (3), dhr.G. Gijsbertse (3), mw. T. de Pater-van Vliet (2), dhr. M.A. Elbertsen (2), dhr. P. Breedveld (1), dhr. P. Akkerman (1), dhr. J.P. de Man (1), ds. W. Bos (1) en dhr. M.W. Struik (1).

De presentaties die door de werkgroepen zijn georganiseerd, zijn niet opgenomen in de hiervoor genoemde aantallen.

Voor Jan van Oostende uit Putten was het een bijzonder jaar. Hij verzorgde op 25 april zijn 100ste presentatie voor de Bond. Wij zijn hem daar zeer erkentelijk voor, maar bovenal danken wij God daarvoor.

Instructiedag

Op zaterdag 5 maart vond voor het eerst een instructiedag plaats. Na een oproep aan donateurs in de nieuwsbrief Kort & Bondig, meldden zich 9 vrijwilligers en werkgroepleden aan voor de instructiedag. Op deze dag werd een presentatietraining gegeven, specifiek voor degenen die spreekbeurten en presentaties willen verzorgen. Gastspreker was drs. N.C. van der Voet, werkzaam als docent aan de Christelijke Hogeschool Ede voor de opleiding Godsdienst Pastoraal Werk.

Stands

De Bond presenteerde zich bij op een aantal evenementen met een stand. Werkgroepen verzorgden standpresentaties op diverse regionale evenementen.

De werkgroepen Apeldoorn en Nunspeet/Elspeet waren mede-organisator van de Gortelse Dag (zie voor meer info www.gortel.com). Dit grote evenement trekt jaarlijks duizenden bezoekers. De netto-opbrengst van deze dag wordt verdeeld tussen de basisschool 't Mosterzwaardje en de Bond.

Bij landelijke gelegenheden werd een standpresentatie verzorgd vanuit het Bondsbureau. Dit was het geval bij de EO-Jongerendag, de EO-Gezinsdag, de EO- Nederland Zingt Dag, de Gezinsbeurs Wegwijs, de beurs Naar Buiten o.l.v. dhr. T. den Dikken, de Open dag Radboud Universiteit Nijmegen en de Duikenburgse Dagen.

Vele vrijwilligers hebben zich daarbij ingezet als standmedewerker.

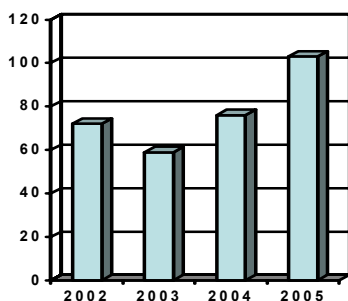
De standpresentaties op landelijke evenementen van het Zoeklicht en het Leger des Heils werden door de werkgroep Barneveld verzorgd.

B. Scholenwerk

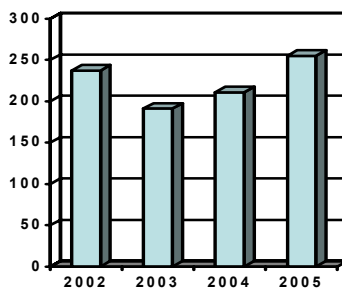
In 2005 gingen twee scholenwerkers het land in om het taalbewustzijn van jongeren aan te wakkeren. dhr. J.G. van der Kraan hield zich bezig met het voortgezet onderwijs, terwijl dhr. C. Hazeleger het basisonderwijs behartigde.

Om het scholenwerk te promoten werd voor zowel het basis- als het voortgezet onderwijs een nieuwe folder ontwikkeld met als opschrift *'Taalvervuiling op school. Tijd voor 'n poetsbeurt!'*

Basisonderwijs

Grafiek 1. Aantal scholen

Grafiek 2. Aantal gastlessen

De grafieken verduidelijken de groei van het aantal gastlessen binnen het basisonderwijs. In totaal zijn 103 scholen bezocht en 255 gastlessen gegeven.

In september 2005 is een mailing verstuurd naar alle openbare basisscholen in de provincies Noord-Brabant, Limburg, Zuid-Holland en Zeeland. Dertien scholen reageerden positief op de oproep.

Ouderavonden

In 2005 heeft Kees Hazeleger op acht basisscholen een presentatie verzorgd tijdens een ouderavond. Veel ouders blijken zorgen te hebben over het taalgebruik van hun kinderen. Op een dergelijke ouderavond kunnen ouders deze zorgen met elkaar delen en wordt er gezocht naar een aanpak om het ruwe taalgebruik thuis tegen te gaan.

Nieuw materiaal

Sinds augustus 2005 wordt gewerkt met de nieuwe film *'De schoonste school van Nederland'*. Doel is dat de leerlingen zich al kijkend afvragen of hun taal ook niet eens een poetsbeurt zou kunnen gebruiken.

Om het effect van de gastlessen te vergroten zijn verwerkingsboekjes ontwikkeld. Deze boekjes kunnen in de klas behandeld worden nadat de gastles heeft plaatsgevonden.

Zo ontvingen de bovenbouwleerlingen het boekje *'Poets je taal'*. De laatste bladzijde van dit boekje bevat een contractje dat na ondertekening opgestuurd kan worden. Honderden leerlingen maakten hier gebruik van en beloofden goed op hun taal te letten. De Bond stuurde deze kinderen als stimulans een gratis *'Poets je taal'*-tandenborstel.

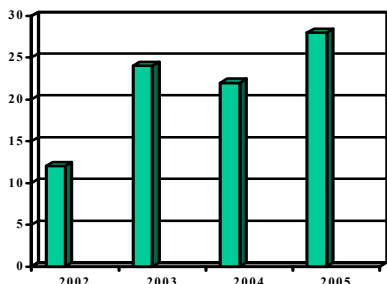
Voor de onderbouw is het boekje *'Ko en Kako'* uitgekomen. Het is een vrolijk praat- en doeboekje over oppasser Ko en zijn papegaai Kako.

Zowel het bovenbouw- als het onderbouwboekje is geïllustreerd door Thomas van Oostrum.

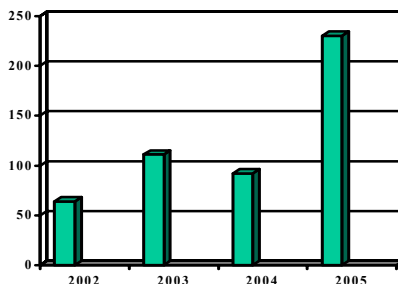
Acties

Dat scholen actie voeren voor een goed doel is een bekend gegeven. De Bond tegen het vloeken heeft echter op dit vlak nog heel wat terrein te winnen. Daarom werd een speciale actiefolder ontwikkeld. De folder, getiteld *'Kom in actie!'* geeft suggesties voor eenvoudige en aansprekende acties. De folders zijn in september 2006 verstuurd naar alle reformatorische en gereformeerde vrijgemaakte basisscholen. Tien scholen reageerden positief op de folder.

Voortgezet onderwijs

Grafiek 1. Aantal scholen

Grafiek 2. Aantal gastlessen

Het aantal bezochte scholen is vergeleken met het jaar 2004 gestegen van 22 naar 28 scholen. Daardoor steeg het aantal gastlessen aanzienlijk. Van 92 naar 230 lessen. Gemiddeld werden 8 lessen per bezochte school gegeven. Vooral de stijging van gastlessen op openbare scholengemeenschappen is opvallend. De drempel om de Bond uit te nodigen blijkt ook voor deze scholen steeds lager te worden.

Nieuwe film

Niet alleen voor het basisonderwijs, maar ook voor het voortgezet onderwijs is een nieuwe film in gebruik genomen. Deze bestaat uit 4 blokjes van elk 2 minuten. Elk filmblokje heeft een thema: 1. *Mag je alles zeggen wat je denkt?* 2. *Wat is schelden?* 3. *Wat is vloeken?* 4. *Wat doet vloeken met de ander?*

De nieuwe film vergroot de aandacht en de interesse van met name VMBO-leerlingen. De filmblokjes maken de presentatie interactiever en pakkender en leveren veel stof op tot discussie.

Leskaarten

Voor het praktijkonderwijs en de laagste niveaus van het VMBO zijn kopieerbare leskaarten ontwikkeld. De docenten kunnen daarmee een vervolg geven aan de gastlessen.

C. Regionaal werk

Er werden pogingen ondernomen om uitbreiding of een doorstart te realiseren van de werkgroepen Kampen/IJsselmuiden, Oostelijk Flevoland, Emmeloord/Urk, Ede, Zuid-Beveland Oost, Alblasserwaard-Oost, Ridderkerk, Alblasserwaard-Zuid, Katwijk en Walcheren. Helaas leverde dit niet het gewenste resultaat op. Wel heeft dit geleid tot een doorstart van de werkgroepen Alblasserwaard-Zuid, Ede en Oostelijk Flevoland.

In Amersfoort werd een informatiebijeenkomst georganiseerd om te komen tot uitbreiding van de slechts uit twee leden bestaande werkgroep. Van de 11 persoonlijk uitgenodigde mensen bezocht slechts één persoon de bijeenkomst. De uitbreiding kon niet worden gerealiseerd.

Op 7 november vond te Oud-Beijerland een regiovergadering plaats voor de regio Zuid. Van de 14 uitgenodigde werkgroepen waren er 7 vertegenwoordigd. De opening werd verzorgd door de secretaris van het bestuur, de heer P. Akkerman.

De coördinator bezocht bij 12 werkgroepen een werkgroepvergadering.

De werkgroep Staphorst bracht in december het jaarlijkse informatieboekje uit.

Activiteiten werkgroepen

Werkgroepen organiseerden allerhande activiteiten, zoals een thema-, muziek- of zangavond, fietstocht, bevrijdingsconcert, kleurwedstrijd, wandeltocht en verkoopactie. Ook waren de werkgroepen veelvuldig te vinden op markten en braderieën.

De werkgroepen Bunschoten/Spakenburg, Rijssen, Waddinxveen en Putten hebben met de kalenderposter van de Bond een sponsoractie gehouden.

De werkgroep Nunspeet/Elspeet werkte mee aan de totstandkoming van de cd 'Glorie voor Uw Naam', waarvan het presentatieconcert in Elburg plaatsvond.

Vanuit het Bondsbureau werd in overleg met CU/SGP Gorinchem de kaartenactie 'Ongehoord in Gorinchem' georganiseerd.

De naam van de heer A. de Gruijter van de werkgroep Waddinxveen is onlosmakelijk verbonden aan de telefonische donateurwervingsactie. Hij zette dit werk onvermoeibaar voort.

Ter ondersteuning van de activiteiten van de werkgroepen werden in het Reformatorisch Dagblad en het Nederlands Dagblad advertenties geplaatst.

D. Borden

Een groot aantal borden kon geplaatst worden dankzij bijzondere inspanning van werkgroepen.

Een aantal keren werd een bord onthuld door een burgemeester of wethouder. In Zwijndrecht werd een voetbalbord onthuld door maar liefst twee burgemeesters, van Hendrik Ido Ambacht en van Zwijndrecht. Dit omdat de werkgroep had bewerkstelligd dat in genoemde 2 gemeenten 4 borden geplaatst werden.

Werkgroepen genereerden hieromheen de nodige publiciteit, door voorafgaand aan onthullingen van borden een persbericht te verzenden

naar regionale bladen. Dit leidde weer tot redactionele artikelen met foto in regionale en landelijke bladen.

Naar aanleiding van een publicatie in EO Visie kwam bij negen voetbalverenigingen en één hockeyclub een bord langs het veld te staan.

Langs de weg

In Vroomshoop en Daarleveen werden 2 borden langs de weg geplaatst met de tekst 'Vloeken is aangeleerd! Word geen naprater!'.

Bij sportverenigingen en -gelegenheden

In 2005 werden bij sportverenigingen en in sportgelegenheden in totaal 71 borden geplaatst; 62 daarvan zijn geplaatst bij in totaal 57 voetbalverenigingen. In het jaar daarvoor kregen er 24 voetbalborden een plaats. De verklaring voor de explosieve stijging ligt in het feit, dat in persberichten aan clubs de oproep werd gedaan daadwerkelijk iets te doen aan de taalverruwing. Bovendien benaderden werkgroepen clubs in de regio en boden hen de mogelijkheid een bord te plaatsen.

Bij de volgende verenigingen zijn de voetbalborden met de slogan 'Een vloek mist ieder doel' geplaatst:

IFC – Hendrik Ido Ambacht, vv ASWH – Hendrik Ido Ambacht, vv Heerjansdam, VVGZ - Zwijndrecht, vv Sint Joris – Braamt, csv DZSV – Dinxperlo, vv Herkingen '55, vv Dirksland, vv Rohda '76 – Bodegraven, GSV '38 – Giesbeek, vv DVC'26 – Didam, AZSV – Aalten, sv Grol – Groenlo, vv Grolse Boys – Groenlo, csv SSSE – Eibergen, EGVV – Gelselaar, vv Den Ham, sv Asonia – Andijk, vv De Zouaven – Grootebroek, vv Peursum – Giessenburg, vv Strijen, NTVV – Nieuwe Tonge, vv WFB – Ouddorp, vv SNS – Stad aan 't Haringvliet, 's-Gravenzande sv, vv Rijnburgse Boys, vv DVC'26 – Didam (2x), gvv Unitas – Gorinchem, vv Groot Alexander – Gorinchem, vv GJS – Dalem, vv De Zwerver – Kinderdijk, vv SJS – Stadskanaal, cvv Achilles – Enschede, vv Anjum, vv Lunteren, sv WIK'57 – Kerkwerpe, vv OFB – Ooltgensplaat, vv Den Bommel, vv FIOS – Achthuizen, vv Ameide, csv VIOS V – Vaassen, vv DZC'68 – Doetinchem, cvv Be Fair – Waddinxveen, fc Dordrecht, rksv Spartaan '20 – Rotterdam (4x), vv De Egelantier Boys – Rotterdam, vv TOGR – Rotterdam, vv Spijkenisse (2x), zvv Pelikaan – Zwijndrecht, vv Kozakken Boys – Werkendam, vv Sleeuwijk, vv Altena – Nieuwendijk, vv Be Ready – Hank, vv Sliedrecht, sc Reeland – Dordrecht, sc OMC – Dordrecht en vv Rijsoord – Ridderkerk.

Overige bordplaatsingen:

- Bij manege De Lunaruiters te Lunteren werd een bord geplaatst met de slogan: 'Beteugel uw taal. Vloek niet!'.
- Drie korfbalverenigingen plaatsten een bord met de tekst 'Iedere vloek is een misser':
GKV te Gorinchem, SKV te Sleeuwijk en ODIK te Barneveld.

- Twee hockeyverenigingen plaatsten het bord 'Een vloek mist ieder doel': Rapid te Gorinchem en HBR te Berkel en Rodenrijs.
- Ook in sporthal de Flint te Bovenkarspel, de Rappardhal en sporthal Oostenbliek te Gorinchem is een bord van de Bond geplaatst.

E. Taakgerichte vrijwilligers

Voor de werkgroepen blijkt het steeds moeilijker te zijn om vrijwilligers te werven. In geval van opzegging van werkgroepleden is het bij een aantal werkgroepen gewoonte, dat het vertrekkende werkgroeplid zelf iemand voordraagt voor opvolging. Echter, slechts in een enkel geval hebben de inspanningen een nieuw werkgroeplid tot gevolg.

De Bond heeft daarom beleid ontwikkeld specifiek gericht op de werving van vrijwilligers voor specifieke taken en biedt vrijwilligers de mogelijkheid zich taakgericht in te zetten. Op deze wijze is onmiddellijk duidelijk wat er van hen verwacht wordt omdat het om één taak gaat.

Door middel van een aanmeldkaart is donateurs gevraagd zich voor de volgende specifieke taken beschikbaar te stellen:

- verkoop van materialen op een kraam (respons: 4)
- plaatselijk contacten leggen voor de Bond (respons: 3)
- nieuws van de Bond verspreiden via plaatselijke media (respons: 5)
- werven van donateurs op beurzen (respons: 9)
- telefonisch donateurs werven (respons: 3)
- meedoen aan onderzoeken (respons: 37)

Voor deze specifieke taken zullen afzonderlijke instructiedagen worden georganiseerd.

F. Advertenties

In het Reformatorisch Dagblad, Nederlands Dagblad, Friesch Dagblad, Perspectief, Woord en Dienst, Plattelandsvrouwen en Zijmotief werden advertenties geplaatst met de oproep ons uit te nodigen voor het verzorgen van een presentatie.

Ook in kerkelijke jaarboeken en jaarboeken van studentenverenigingen werden dergelijke advertenties opgenomen.

In de onderwijsbladen Schooljournaal en Didaktief verscheen een 'Schoolschoonmaak'-advertentie met de oproep om gastlessen aan te vragen.

Specifiek richting jongeren uit de achterban van het Reformatorisch Dagblad is gecommuniceerd door een advertentie op Yord, de jongerenwebsite van het RD, en een mailing, verzonden via Refoweb (www.refoweb.nl). In deze advertenties werd een oproep gedaan aan jongeren om donateur te worden van de Bond.

G. Nieuwe materialen

❑ **Film *De schoonste school van Nederland***

Een film ten behoeve van de lessen in het basisonderwijs. De Dr. Blinkschool denkt de schoonste school van Nederland te zijn en de gouden bezem te winnen. Maar heeft men er ook op gelet of de taal wel schoon is?

❑ **Film *Mag je alles zeggen?***

Een film die bestaat uit vier korte filmpjes, die bedoeld zijn om met leerlingen het gesprek over vloeken en schelden op gang te brengen. De film wordt gebruikt in het voortgezet onderwijs.

❑ **Informatiefolder *gastlessen basis- en voortgezet onderwijs Taalvervuiling op school. Tijd voor 'n poetsbeurt***

Om het scholenwerk te promoten werd voor zowel het basis- als het voortgezet onderwijs een nieuwe folder ontwikkeld.

❑ **Verwerkingsboekje *Poets je taal***

Een boekje om mee te geven aan leerlingen uit de bovenbouw van het basisonderwijs. Het boekje bevat wetenswaardigheden en puzzels en wie de bon uit het boekje opstuurt, krijgt een gratis tandenborstel.

❑ **Doe-boekje *Ko en Kako***

Een boekje voor de onderbouw van het basisonderwijs. Een verhaal over de papegaai Kako, die een scheldwoord geleerd heeft, een rijmpje om uit het hoofd te leren en wat puzzels.

❑ **Set van 12 kopieerbare leskaarten incl. docentenhandleiding**

Voor de onderbouw van het voortgezet middelbaar beroepsonderwijs (VMBO) zijn leskaarten ontwikkeld (voor de niveaus LWOO/BBL/KBL/Praktijkonderwijs).

❑ **CD *Glorie voor Uw Naam***

Een cd met geestelijke liederen, gezongen door koor en solisten. De cd werd gepresenteerd in de Grote Kerk in Elburg.

❑ **Bladwijzer**

Een bladwijzer met daarop de oproep de Bijbel te lezen, elke dag te bidden en vrijuit over God te spreken.

❑ **Jaarkalenderposter 2006**

Voor 2006 is een jaarkalenderposter ontwikkeld in liggend formaat; 32 x 80,5 cm. Op de kalender staat de afbeelding van een bordje 'Verboden te vloeken'. De kalenderposters werden verspreid onder de werkgroepen, die deze aanboden aan bedrijven (sponsors) in de regio.

H. Stationsreclame

Op NS-stations (en op sommige metrostations) hingen de posters met de tekst 'Vloeken. In geen geval!'. Op de poster zijn 40 gevallen afgebeeld waarin iets fout gaat. Er waren in 2005 drie campagnes van elk 2 weken met de A0-posters (formaat 83 x 118 cm) en twee campagnes van elk één week met affiches op het grote abri-formaat (118,5 x 175 cm). Het totale aantal posters bij een A0-campagne bedraagt 500 en bij een abri-campagne 710. De abri-posters werden een keer (gedurende een week) kosteloos uitgehangen.

I. Billboardreclame

Het billboard met de tekst 'Vloeken lucht niet echt op' (afmeting 332 x 236 cm) werd regelmatig gratis ingezet door Viacom Outdoor BV. Dat gebeurde in perioden waarin geplande campagnes uitvielen. Verspreid over het jaar werden over verschillende perioden (periode duurt twee weken) in totaal 1400 billboards ingezet.

Daarnaast werden billboards ingezet op het Jaarbeursterrein in Utrecht. Ook hier ging het om gratis plaatsingen in perioden dat er plekken onverkocht bleven.

J. Internet

De website van de Bond is in 2005 goed bezocht. In 2004 trok de site gemiddeld 379 mensen per dag. In 2005 is het gemiddelde aantal bezoekers per dag gestegen tot 395. Onderdelen van de website die het meest best bezocht worden zijn resp. 'Actueel', waaronder actuele nieuwsberichten zijn opgenomen, 'Materialen', waaronder materialen van de Bond besteld kunnen worden en 'Over vloeken', waaronder kernvragen met betrekking tot het vloeken worden beantwoord. Ook het discussieforum blijkt een gewild onderdeel. Als het gaat om het aantal websitebezoeken per maand, waren juni en oktober de drukste en juli en december de rustigste maanden.

K. Protesten

Dit jaar protesteerde de Bond minder vaak dan in 2004. Het aantal daalde van 87 naar 47. Van de 47 gingen er 12 over kranten, tijdschriften en websites; 22 over omroepen; 4 over reclame; 3 over kunst en cultuur en 6 over personen en instanties. Vooral in de eerste categorie daalde het aantal protesten. In 2004 werden er 57 protesten gericht aan redacties van kranten, tijdschriften en websites. Wanneer we de totaalaantallen protesten van voorgaande jaren met elkaar vergelijken (2001: 61, 2002: 101, 2003: 54; 2004: 87, 2005: 48), valt op dat er sprake is van een sterke schommeling. Een verklaring voor de uitschieter van 2002 is te vinden in betreffend jaarverslag onder dezelfde subparagraaf.

L. Media

Ook in 2005 was de Bond tegen het vloeken geregeld in het nieuws. Verschillende schrijvende media besteedden aandacht aan het proces dat de Bond aanspande tegen *NRC*-columnist Frits Abrahams en aan de resultaten van de vloekmonitor 2004.

Bij de ophef rond het tv-programma *God bestaat niet* en een reclamespotje van Versatel over 'de hand van God' werd ook de Bond geregeld om commentaar gevraagd, evenals bij de invoering van het vloekverbod in Staphorst.

Het scholenwerk kreeg uitgebreid aandacht in kranten, op radio en in het tv-programma *Editie NL*. Ook was er veel aandacht voor de voetbalborden die de Bond meer en meer plaatst.

Naar aanleiding van ons protest tegen het veelvuldig gebruik van het woord 'kanker' in het nummer *Watskebert* van de muziekgroep De Jeugd van Tegenwoordig was de Bond te horen bij verschillende radiostations en te zien bij de muziekzender TMF. In het tv-programma *Zoekt en gij zult vinden* gaf de Bond zijn visie op cabaret en godslastering.

M. Vloekmonitor

In maart 2005 maakte de Bond de resultaten bekend van de Vloekmonitor 2004. In vergelijking met 2003 was in 2004 het totaal aantal vloeken en andere grove woorden opgelopen van gemiddeld ruim 1600 tot ruim 1850. Het aantal grove woorden per uur steeg van 1,2 naar 1,3. BNN, VARA en Veronica waren de omroepen die het hoogst scoorden. In uitzendingen van de EO en de NOS werd nauwelijks grove taal gebruikt. Binnen het groeiend aantal grove woorden, neemt het aantal vloeken af. Het percentage vloeken daalde van 24 naar 18 procent.

N. Vloeken en grove taal in kinderboeken

Ter gelegenheid van de kinderboekenweek onderzochten we de boeken die bekroond waren met een zilveren of gouden griffel en het kinderboekenweekgeschenk. Er werden maar weinig vloeken en andere grove woorden aangetroffen.

5. Onderzoek- en Publicatiefonds

De activiteiten van het Fonds staan vermeld in het eigen jaarverslag.

6. Communicatie met donateurs, sponsors, kerken en overheden

De nieuwsbrief 'Kort & Bondig' verscheen vier maal; in maart, juni, september en december.

In de maanden maart en september werd een acceptgiro bijgevoegd voor een algemene vrijwillige bijdrage; in juni voor een vrijwillige bijdrage voor stationsreclame, en in december voor de donateurbijdrage 2006.

Een bestelfolder met alle voorradige materialen werd bijgevoegd in maart. In juni werd een A4-formaat poster bijgevoegd. Aan de ene zijde staat de afbeelding van de papegaai met de spreuk 'Vloeken is aangeleerd' en aan de ander kant het ontwerp met de cartoontekeningen en de spreuk 'Vloeken in geen geval!'. Aan de donateurs werd gevraagd de poster op een goed zichtbare plaats op te hangen. Bij de nieuwsbrief van december werd een dubbele antwoordkaart gevoegd. De ene kaart was bestemd voor donateurwerving en de andere voor de aanmelding van vrijwilligers voor specifieke taken. Tevens ontvingen alle donateurs een gratis jaarkalendersticker 2006.

Voor giften hoger dan € 50,00 werden bedankbrieven verstuurd.

Verzoeken om een financiële bijdrage werden verder verstuurd aan een geselecteerd aantal gemeentelijke en provinciale overheden, aan kerkelijke gemeenten en aan bedrijven.

Bondsberichten 2004 werd in september toegezonden aan de landelijke pers en aan de landelijke en regionale kerkbladen. Aan donateurs werd het jaarverslag op aanvraag gratis toegestuurd.

7. Donateursbestand

	2005	2004
Aantal donateurs op 1 januari	32.736	30.024
Bij: nieuwe donateurs:	<u>1.189</u> +	<u>3.954</u> +
	33.925	33.978
Af: opzegging, schoning, overlijden	<u>1.115</u> -	<u>1.242</u> -
Eindstand op 31 december	32.810	32.736

31 december 2005

Namens het bestuur,
R. van de Poll

Financieel jaarverslag 2005

Balans per 31 december 2005				
Activa	2005		2004	
	€	€	€	€
Vaste Activa				
<u>Materiële vaste Activa</u>				
Gebouw en terrein	359.121		374.240	
Kantoorinventaris	14.953		16.859	
Vlottende Activa		374.074		391.099
<u>Voorraad propagandamateriaal</u>	p.m.	p.m.		
<u>Vorderingen</u>				
Sociale premies				
Overige vorderingen				
<u>Liquide middelen</u>				
Banken	157.195		178.474	
Kas	696		504	
		157.891		178.978
<u>Totaal Activa</u>		531.965		570.077
<u>PASSIVA</u>				
<u>Eigen Vermogen</u>				
Reserves	59.052		53.724	
Resultaat boekjaar	-6.801		5.328	
		52.251		59.052
Vorzieningen en fondsen				
Fonds Sociale verplichting	104.000		104.000	
Fonds Scholenwerk / vloekmonitor	62.339		116.430	
		166.339		220.430
Langlopende schulden				
Hypotheek o/g	120.839		132.955	
		120.839		132.955
Kortlopende schulden				
Diverse schulden en overlopende posten	128.665		140.307	
Crediteuren	63.871		17.333	
		192.536		157.640
<u>Totaal Passiva</u>		531.965		570.077

Jaarrekening 2005

	2005 werkelijk €	2004 werkelijk €	2005 Begroot €	2006 Begroot €
BATEN				
Donaties en giften	475.675	491.643	485.000	485.000
Speciale acties, sponsorplan	86.439	97.006	105.000	105.000
Legaten en schenkingen	23.141	26.150	3.000	3.000
Bijdragen kerken	46.148	46.418	55.000	55.000
Overheidssubsidies	1.230	1.850	1.300	1.300
Werkgroepen	30.565	37.552	35.000	35.000
Donatie uit scholenfonds	-	-	-	40.000
Totaal	663.198	700.619	684.300	724.300
LASTEN				
Propagandakosten	528.404	532.326	534.450	570.600
Organisatiekosten	102.675	96.346	113.550	120.000
Afschrijvingen	33.295	29.270	32.500	29.600
Toevoeging Scholenfonds	-	32.000	-	-
Totaal	664.374	689.942	680.500	720.200
Saldo baten minus lasten	-1.176	10.677	3.800	4.100
Rentebaten	568	1.450	2.400	1.500
Rentelasten	6.193	6.799	6.200	5.600
Voordeling (nadelig saldo)	-6.301	5.328	0	0

De hierboven vermelde financiële informatie (jaarrekeningen 2004 en 2005) is ontleend aan de door Ernst & Young Accountants uitgebrachte rapporten met daarin opgenomen een goedkeurende accountantsverklaring.

Namens het bestuur,

A. de Graaf, penningmeester

Jaarverslag 2005 Onderzoek- en publicatiefonds

Het bestuur vergaderde een maal. Tijdens deze vergadering werd nagedacht over nieuwe ideeën en over het beleggen van een symposium in 2007 (90-jarig bestaan van de Bond tegen het vloeken). Als onderwerp voor het symposium werd genoemd 'Moet de overheid anno 2007 optreden tegen godslastering?' Tevens werd de suggestie gedaan om een publicatie te maken van de lezingen en besprekingen die tijdens het symposium worden gehouden.

In de bestuursvergadering van 7 maart werd dr. M. de Blois (voorzitter) unaniem herkozen voor een volgende bestuursperiode van 4 jaar.

De samenstelling van het bestuur is als volgt: dr. M. de Blois (voorzitter), mw. drs. A.B.F. Hoek-van Kooten, P. Lindenberg, ds. A. Prins (tijdelijk namens de Bond) en prof.dr. R. van Woudenberg. Er wordt nog gezocht naar nieuwe bestuursleden.

Namens het fondsbestuur,
R. van de Poll

Overzicht protesten 2005

Kranten, tijdschriften en websites

❑ Adformatie (augustus 2005)

In *Adformatie* van 28 juli 2005 lazen we een vloek in de column van Hobbe Faber en het inhoudloos gebruik van de naam Jezus in een interview. We schreven een brief.

❑ Amersfoortse Courant (april 2005)

In de *Amersfoortse Courant* van 9 april 2005 werd een interview met kunstenaar Dirkje Kuik gepubliceerd. In het interview kwam voluit de gvd-vloek voor. Volgens ons had het artikel niets aan zeggingskracht ingeboet wanneer de vloek achterwege was gelaten. De Bond schreef dus een brief. De heer Bert van den Hoed, Chef cultuur & bijlagen antwoordde dat de *Amersfoortse Courant* de regel hanteert dat er geen vloeken genoteerd worden tenzij 'die uiterst functioneel zijn in bijvoorbeeld een interview'. Hij achtte in dit geval de vloek gerechtvaardigd. Dat de keurige dame Dirkje Kuik nog altijd vloekt als haar transseksualiteit ter sprake komt, is volgens hem een ondubbelzinnige blij van emotionaliteit.

❑ Elle (augustus 2005)

In *Elle* van 1 augustus 2005 lazen we een artikel over de acteur Tygo Gernandt. In het artikel kwam voluit de gvd-vloek voor, de uitroep 'Sjezus' en een paar keer het f-woord.

Wij vroegen de redactie vloeken en andere vormen van onnodig ruw taalgebruik te weren uit het blad.

De hoofdredacteur van *Elle*, mevrouw Cécile Narinx, schreef ons dat journalisten proberen de gespreken met geïnterviewden zo waarheidsgetrouw mogelijk weer te geven, inclusief rauw taalgebruik. 'Door uw brief ben ik echter aan het denken gezet, en heb ik besloten de genoemde vloek niet meer voluit in ons blad af te drukken.' De Bond was blij met deze reactie.

❑ HP/De Tijd (april 2005)

Op 1 april 2005 verscheen in *HP/De Tijd* een interview met de schrijver/schilder Jan Cremer. In het stuk werd maar liefst zesmaal gevloekt. In hetzelfde nummer werd ook gevloekt in een ander artikel. De Bond schreef een brief.

❑ Medisch contact (maart 2005)

In *Medisch Contact* van 25 februari 2005 gebruikte de columnist Douwe de Vries de naam van Jezus zonder dat hij Jezus Christus bedoelde. Toen iemand daar een ingezonden brief over stuurde, weigerde de redactie de brief te plaatsen. De Bond schreef ook een brief.

❑ MUG Magazine (april 2005)

In *MUG Magazine* van 30 april 2005 schreef iemand onder het pseudoniem H. den Trecker een stukje in de rubriek 'De uitvreter'. In het stukje kwamen

verscheidene vloeken voor, waaronder twee keer voluit de gvd-vloek. We schreven een brief waarin we uitlegden dat vloeken voor veel mensen ergerlijk en voor gelovigen pijnlijk is.

❑ Noordhollands Dagblad (januari 2005)

In het *Noordhollands Dagblad* van 18 december 2004 werd in een stukje over de schrijver Wim Kayser voluit de gvd-vloek geciteerd. Wij vroegen de hoofdredacteur vloeken te weren uit het dagblad.

❑ NRC Handelsblad (januari 2005)

Op 20 januari 2005 schreef Frits Abrahams een column in *NRC Handelsblad* onder de titel 'Onze Lieve Heer'. In de column werd God 'een geile beer' genoemd die 'aan zijn gerief komt' door een kind te doden.

We schreven een brief waarin we duidelijk maakten dat het ons gepast leek dat de schrijver van de column en/of de redactie van de krant zich openlijk zou excuseren voor het geschrevene.

De redactie antwoordde dat het niet de bedoeling was geweest mensen te kwetsen en dat niet God, maar een bepaald godsbeeld werd aangevallen in de column. Intussen had de Bond al een klacht gedeponeed bij de officier van justitie. De klacht werd in november 2005 geseponeerd.

❑ NRC Handelsblad (juni 2005)

We ontvingen een klacht over een cartoon van Fokke en Sukke, waarin gerefereerd werd aan de commotie over het reclamespotje 'de hand van God'.

Wij legden de redactie uit dat de hand van God voor gelovigen een realiteit is en dat het hen verdriet als dat gebanaliseerd wordt. We vroegen de redactie om in het vervolg meer rekening te houden met de gevoelens van gelovigen.

De heer John Kroon, adjunct-hoofdredacteur, antwoordde ons: 'Ik hoop dat u van ons wilt aannemen dat het niet de bedoeling van onze krant is lezers te kwetsen. Tegelijkertijd hechten wij aan de vrijheid die columnisten en cartoonisten bij onze krant krijgen om hun visie te geven, ook al is dat in de vorm van een al dan niet smakeloze grap.'

❑ Het Parool (februari 2005)

In *Het Parool* van 19 februari 2005 lazen het stukje 'Frenk eet een broodje shoarma'. In het stukje kwam maar liefst zesmaal voluit de gvd-vloek voor. De Bond schreef een brief.

❑ Tiscali (november 2005)

Op de website van Tiscali stond voluit een vloek. Hierover ontving de Bond in november een klacht. Wij stuurden een brief naar de directie.

❑ De Volkskrant (maart 2005)

In *Volkskrant Magazine* van 5 maart 2005 werd in een interview met Mart Smeets voluit de gvd-vloek geciteerd. De Bond schreef een brief.

Radio en TV

□ FunX (april 2005)

We kregen een klacht over het radiostation FunX, waarop verscheidene keren per dag een nummer werd uitgezonden van DJ Chuckie. Een moeder klaagde dat haar kinderen de zin 'En nu ga je dansen, K**zak' overnamen. We schreven het station dat het uitzenden van een lied met zo'n scheldwoord de prettige omgang tussen mensen bepaald niet bevordert en (blijkbaar ook onder kinderen) de verzuivering in de hand werkt. We vroegen dergelijke nummers niet meer uit te zenden, of anders in ieder geval niet voor 21.00 uur.

FunX reageerde positief. Directeur Willem Stegeman schreef ons dat het radiostation besloten had alleen nog de gecensureerde versie van het nummer te draaien. Binnen de omroep was er discussie op gang gekomen over taalgebruik in hiphop-muziek. FunX werkt aan een beleidslijn inzake grof taalgebruik in de muziek die gedraaid wordt. Daarbij probeert FunX een goede balans te vinden tussen de artistieke vrijheid enerzijds en anderzijds algemeen fatsoen en de maatschappelijke verantwoordelijkheid van het jongerenstation.

□ Humanistische Omroep, Desmet Live (augustus 2005)

We ontvingen een klacht van iemand die op 12 augustus 2005 Radio 1 beluisterde. Op die zender werd de uitzending van het programma *Desmet Live* (op 747 AM) aangekondigd. In die aankondiging werd de naam van Jezus als krachtterm gebruikt. De Bond vroeg in een brief de naam van de Verlosser niet inhoudloos te gebruiken.

□ NCRV, De mensen van ... Vrijwilligers van VluchtelingenWerk (mei 2005)

We kregen een klacht over het gebruik van het woord 'verd*md' in het programma *De mensen van ... Vrijwilligers van VluchtelingenWerk*. We gaven de klacht door aan de NCRV.

□ NCRV, Casa Luna (augustus 2005)

We ontvingen een klacht over het NCRV-radioprogramma *Casa Luna*. In de aflevering die werd uitgezonden in de nacht van 9 op 10 augustus had presentator Joris Linssen een gesprek met actrice Hadwych Minis. Tijdens de uitzending zou mevrouw Minis verscheidene keren gevloekt hebben, zonder dat ze gecorrigeerd werd.

Op onze brief antwoordde de heer Coen Abbenhuis, algemeen directeur van de NCRV: Casa Luna onderschrijft het streven van de Bond tegen het vloeken naar respectvol taalgebruik. U kunt van ons verwachten dat wij, zover het in ons vermogen ligt, het vloeken in de uitzendingen zullen voorkomen.

□ NOS, Teletekst (mei 2005)

We ontvingen een klacht over een zinsnede op Teletekst, waarin de uitdrukking 'in godsnaam' werd gebruikt. De Bond schreef een brief.

❑ NOS, Journaal (juni 2005)

We kregen een klacht over een filmpje dat vertoond werd in het NOS journaal van 3 juni 2005. Het filmpje was slechts gedeeltelijk ondertiteld, maar wel werd de gvd-vloek voluit als ondertitel geplaatst. De Bond stuurde een brief.

De heer Hans Laroës, hoofdredacteur van het NOS Journaal, antwoordde ons dat alles in het filmpje ondertiteld was, dus ook de bestreden uitspraak. Hij had er begrip voor dat sommige kijkers zich stoorden aan de ondertiteling, maar dat het Journaal toch vond dat het in dit geval moest, zodat de rauwe werkelijkheid getoond kon worden.

❑ NOS, Jeugdjournaal (september 2005)

In het TV Weekjournaal van 9 september 2005 kwam een bastaardvloek voor. Groep 7 van De Driesprong in Assen/Marsdijk deed zijn beklag bij de Bond tegen het vloeken. Wij schreven het jeugdjournaal een brief.

❑ NOS, Studio Voetbal (november 2005)

Op 20 november werd in de uitzending van Studio Voetbal onder andere het taalgebruik besproken van de voetballer Fortes Rodriguez. Men liet zich daar, terecht, negatief over uit. Het was wel opmerkelijk dat een van de commentatoren, Hugo Borst, daarbij voluit de gvd-vloek uitte.

We schreven een brief waarin we uitlegden dat een protest tegen grof taalgebruik van een voetballer niet zo geloofwaardig was als dat met vloeken gepaard ging.

❑ RTL 4, Idols (november 2005)

In de uitzending van *Idols* die op zaterdag 5 november op RTL 4 te zien was, gebruikte een van de juryleden de naam van Jezus Christus als uitroep. De Bond schreef een brief.

Mark de Vink, uitvoerend producent van het programma meldde in een antwoordmail dat in het vervolg de montage nog zorgvuldiger uitgevoerd zou worden.

❑ RTL 4, Idols (december 2005)

Ongeveer een maand nadat we de brief van de uitvoerend producent van *Idols* ontvingen waarin hij beloofde het programma nog zorgvuldiger te monteren, kregen we toch weer een klacht over het gebruik van de naam 'Jezus Christus' door jurylid Henk-Jan Smits. De Bond mailde de klacht naar de producent.

❑ RVU, God bestaat niet (mei 2005)

De RVU zond een serie programma's uit onder de titel *God bestaat niet*. Na het bekijken van de website van de programmamakers schreef de Bond een verontruste brief, waarin gevraagd werd de inleiding door de 'tv-dominee' en de absurdistische bumperfilmpjes te schrappen. Nog voor het programma op de buis was, kreeg de Bond verscheidene klachten.

Aanvankelijk antwoordde de RVU niet. Pas nadat de Bond een klacht bij de

Officier van Justitie had ingediend, antwoordde de heer B. Groenendijk, directeur van de RVU. Hij legde uit dat de gewraakte filmpjes slechts illustraties zijn van uitspraken van wetenschappers. 'Wij zijn er niet op uit om met de programma's - en de omstreden filmpjes maken daar deel van uit - kijkers te kwetsen.'

□ SBS 6, Mijn mooiste dag (augustus 2005)

Op woensdagavond 3 augustus werd het programma *Mijn mooiste dag* uitgezonden. Over deze uitzending kregen wij een klacht van een kijker, die meldde dat er in deze aflevering twee keer achter elkaar 'heel nadrukkelijk en vol overtuiging ernstig gevloekt' werd. De Bond schreef een brief. Programma Directeur Eric van Stade antwoordde ons: 'Wij zullen ons best doen om uitdrukkingen van emoties niet met vloeken gepaard te laten gaan.'

□ SBS 6, Het blok/Afvallen (september 2005)

In de programma's *Het blok* en *Afvallen* wordt frequent gevloekt, volgens een kijker. Bovendien werd een fragment met daarin voluit de gvd-vloek als promo gebruikt. Wij vroegen de omroep geen promo's met vloeken uit te zenden en spraken de hoop uit dat uit de genoemde programma's de vloeken verwijderd zouden worden.

□ Talpa (augustus 2005)

In een uitzending van Talpa (op 16 augustus) werd voluit de gvd-vloek gebruikt en ook een paar keer werd de naam van Jezus als uitroep gebruikt. De Bond schreef een brief.

□ Talpa, Expeditie Robinson (augustus 2005)

In *De Telegraaf* en op de achterkant van *Metro* van 29 augustus plaatste de omroep Talpa een advertentie voor het tv-programma *Expeditie Robinson*. Op de afbeelding, die het grootste deel van advertentie uitmaakte, waren mensen aan een kruis te zien. Over deze advertentie ontving de Bond enkele klachten.

De Bond schreef in een brief: 'De eerste associatie die lezers zullen hebben met mensen aan een kruis is de kruisiging van Jezus Christus. Ook als het niet de bedoeling van de advertentieontwerper is, zal die associatie automatisch ontstaan, niet alleen bij gelovigen. Voor christenen is de kruisiging van Jezus Christus een centraal punt in hun geloof. Het is een ontzagwekkende gebeurtenis, waarover ze alleen met eerbied zullen spreken. Door deze advertentie lijkt het alsof de kruisiging op eenzelfde niveau geplaatst wordt als een televisiespelletje. Wellicht kunt u zich voorstellen dat dat voor gelovigen pijnlijk is.'

Thomas Notermans, corporate communicatie van Talpa Holding, mailde ons dat er verscheidene reacties bij Talpa binnengekomen waren. 'Binnen de organisatie wordt er met gemengde gevoelens over gedacht: sommigen vinden dat het moet kunnen, anderen maken dezelfde associaties als wij deden.'

❑ TROS, Witse (januari 2005)

We kregen een telefoontje van een mevrouw die maar gestopt was met het kijken naar de politiserie *Witse*, omdat er zoveel in gevloekt werd. Al eerder had ze om dezelfde reden af moeten haken bij de serie *Flikken*. We schreven de omroep een brief.

De voorzitter van de TROS, Karel van Doodewaerd, antwoordde ons dat de door ons genoemde series uit Vlaanderen komen waar men blijkbaar minder op vloeken let, maar dat het belangrijk is 'dat wij als TROS aan de producenten duidelijk maken dat dit in Nederland minder op prijs wordt gesteld, zodat hier bij toekomstige opnamen rekening mee kan worden gehouden. (...) Ons beleid is (...) dat vloeken zoveel mogelijk vermeden moet worden.'

❑ VARA, De Band (maart 2005)

We ontvingen een klacht over het tv-programma *De Band*, dat uitgezonden werd op 17 maart 2005. In het programma was voluit de gvd-vloek te horen. Of er vaker in het programma is gevloekt, is niet bekend; de kijker die contact met ons opnam had meteen weggezapt.

De Bond schreef een brief.

❑ VARA, Papaul (maart 2005)

Op dinsdag 29 maart was op Nederland 3 het programma *PaPaul* te zien. In het programma werd een filmpje vertoond van Paul de Leeuw die voor kunstenaar speelde. In het filmpje werd aan de lopende band gevloekt. De Bond schreef een brief.

❑ Veronica, Gotcha (november 2005)

In een uitzending van *Gotcha* (van 22 november 2005) werd veelvuldig gevloekt. De Bond ontving een klacht en ook in het gastenboek op de website van het programma klaagde iemand over het taalgebruik. De Bond schreef een brief.

❑ Veronica, Paradise hotel (november 2005)

Op donderdag 24 november zond Veronica het programma *Paradise hotel* uit. In een kort fragment werd doorlopend gevloekt. 'Eigenlijk zijn we een dergelijke vloekdichtheid nog niet eerder tegengekomen', schreef de Bond.

❑ VPRO, Noorderlicht (juli 2005)

In een uitzending van het radioprogramma *Noorderlicht* (19 juli 2005) werd op uiterst grove wijze gevloekt. De Bond schreef een brief aan de VPRO. De heer Schaepman, eindredacteur, antwoordde ons per brief dat het hem speet dat het vloeken in het programma ons gestoord had. Hij bood excuus aan.

❑ VPRO, Villa Achterwerk (augustus 2005)

We ontvingen een klacht over de uitzending van *Villa Achterwerk* van vrijdag 19 augustus. Volgens een kijker kwamen er in de uitzending 'vaker vloekwoorden voorbij dan gewone woorden'. We vroegen de omroep mee te helpen om vloeken en grove taal te weren van de buis.

❑ Watskeburts (diverse radio- en tv-stations) (juni 2005)

Verscheidene klachten ontving de Bond over het nummer 'Watskeburts' van de groep De Jeugd van Tegenwoordig. De tekst van het nummer is bijzonder grof. De Bond reageerde op het gebruik van het woord 'kanker' in het nummer en stuurde een brief aan de volgende muziekstations: TMF, MTV, The Box, Radio 538, Yorin FM, Radio Veronica, Kink FM, RTL FM en FunX.

De Bond schreef: 'Dat een dergelijke tekst veel mensen tegen de borst stuit, is duidelijk. Jaarlijks krijgen 72.000 Nederlanders de diagnose kanker te horen. Dat is per dag bijna 200 nieuwe patiënten. Er is weinig inlevingsvermogen voor nodig om te beseffen hoe pijnlijk het alleen al voor deze mensen is om te horen hoe lichtvaardig de naam van de ziekte als stopwoord wordt gebruikt. Ook vrienden en familieleden van patiënten zal een dergelijk gebruik van het woord onaangenaam treffen.

Afgezien daarvan zullen ook veel andere Nederlanders het ongepast, onbeschaafd en respectloos vinden dat er op een dergelijke manier de taal 'verziekt' wordt.

Wij vragen u dan ook vriendelijk om het nummer niet meer ongecensureerd uit te zenden.'

TMF nodigde de Bond uit om op 23 juni in de uitzending te zijn. In het programma werd uitgebreid aandacht besteed aan het taalgebruik in videoclippen. Ook Radio 538 vroeg de Bond om commentaar.

Reclame

❑ SOA AIDS Nederland (juni 2005)

Eind juni kregen we verscheidene klachten over radiospotjes over veilig vrijen waarin het woord 'Tjezus' voorkwam. In 2004 zijn over dit spotje zelfs kamervragen gesteld, waarop minister Hoogervorst antwoordde dat er niet gevloekt zou behoren te worden in dit soort campagnes. De Bond schreef een brief.

We kregen antwoord van de heer Erwin Fisser van Soa Aids Nederland. Hij schreef ons dat er voorafgaande aan de campagne van 2005 een nieuwe variant van het spotje opgenomen is, waarin het betreffende woord niet meer voorkomt. In een begeleidende brief is de radiozenders verzocht de oudere versie te vernietigen. Soa Aids Nederland beloofde ons de radiozenders opnieuw aan te schrijven.

❑ TjF Factory Outlet (september 2005)

In *Veronica Magazine* stond een advertentie van TjF Factory Outlet waarin spijkerbroeken werden aangeprezen als 'Alle Jezus goedkoop'. De Bond reageerde.

❑ Versatel (april 2005)

In april 2005 lanceerde Versatel een reclamespotje waarin 'de hand van God' een bal in het doel deed belanden. We kregen veel klachten over het bewuste spotje.

De Bond schreef te weten dat de uitdrukking 'de hand van God' ooit werd gebruikt door Maradonna om een omstreden doelpunt te rechtvaardigen. Maar Versatel had ook kunnen bedenken dat het veel gelovigen tegen de borst zou stuiten als God op een dergelijke wijze geprofaniseerd werd. De Bond vroeg daarom vriendelijk om de campagne te beëindigen.

De heer Wouter de Kleyn, Corporate Communications Executive, antwoordde dat de reclame van Versatel 'niet religie-gerelateerd' was en dat het niet Versatels bedoeling was spot te drijven met religie of anderszins te kwetsen.

De Bond antwoordde niet te snappen hoe een spotje waarin God voorkomt 'niet religie-gerelateerd' genoemd kan worden en diende een klacht in bij de Reclame Code Commissie.

De Reclame Code Commissie ontving meer dan 200 klachten over het spotje en de ChristenUnie verzamelde bijna 1100 handtekeningen van mensen die bezwaar maakten tegen de commercial. Versatel besloot in afwachting van de uitspraak van de RCC het spotje van de buis te halen. De RCC bepaalde dat het spotje niet in strijd was met de goede smaak.

❑ Zandbeek Communication Group (mei 2005)

We kregen een klacht binnen over een radiocommercial van Zandbeek Communication Group waarin het woord 'verd*md' was te horen. We gaven de klacht door.

De heer Jasper van Zandbeek antwoordde ons dat de commercial niet meer uitgezonden zou worden.

Kunst en cultuur

❑ Toneelgroep Oostpool (februari 2005)

Toneelgroep Oostpool had het plan om met het toneelstuk *Blowing* middelbare scholen in Gelderland en Overijssel te bezoeken. In het toneelstuk wordt maar liefst vijftientig keer gevloekt, waarbij acht keer de gvd-vloek wordt gebruikt. Over het algemeen kunnen mensen kiezen of ze een toneelstuk willen gaan zien of niet. Hier is dat niet het geval. De Bond vroeg dan ook om jongeren niet ongevraagd met vloeken te confronteren.

❑ Van Vleuten en Van Muiswinkel (november 2005)

We ontvingen in november een klacht over de cabaretvoorstelling *Antiquariaat Oblomov* van Diederik van Vleuten en Erik van Muiswinkel. Iemand stoorde zich aan de vloeken en het gebruik van de naam van Jezus Christus als uitroep. De Bond schreef: 'Een pictogram dat waarschuwde voor grof taalgebruik had bij de aankondiging niet misstaan. Maar nog beter zou het zijn als u zou besluiten de vloeken weg te laten in de volgende voorstellingen.'

❑ Warner Bros (januari 2005)

We kregen een klacht over de uitroep 'Jezus Kerstmis' in de film *The Polar Express*. We schreven een brief aan de distributeur, Warner Bros. De heer Wolfers, managing director, antwoordde ons dat de term in de Nederlandstalige versie niet gebruikt wordt, wel in de ondertiteling. 'Wij betreuren het ten zeerste dat deze uitroep in de ondertiteling is gekomen en bieden hierbij onze welgemeende excuses aan. Het is uiteraard niet onze bedoeling geweest om personen hiermee te kwetsen en wij zullen in het vervolg waakzamer zijn op dit soort uitroepen.'

Personen en instanties

❑ Minister Bot (mei 2005)

We kregen een klacht over het gebruik van de uitdrukking 'bij God' door minister Bot. We vroegen de minister de naam van God niet te gebruiken als hij God niet bedoelde.

❑ Staatssecretaris Van der Laan (juni 2005)

Op 29 juni was in het journaal te zien hoe staatssecretaris Van der Laan een groep omroepmedewerkers trachtte toe te spreken. Toen het haar moeite kostte zich verstaanbaar te maken, vloekte ze. We schreven haar dat wij ons wel konden voorstellen dat ze geïrriteerd was en ook wel dat ze die irritatie wilde uiten, maar dat we er geen begrip voor hadden dat ze dat meende te moeten doen met een vloek.

Mevrouw Van der Laan antwoordde ons dat tijdens de heftige discussie de gemoederen soms hoog opliepen en dat de emoties de staatssecretaris zeer raakten, juist omdat de publieke omroep haar zeer na aan het hart ligt. 'Dit heeft er helaas toe geleid dat ik een moment mijn eigen emotie liet gaan. (...) Hiermee wil ik overigens mijn uitspraak niet goedpraten. Ik betreur daarom het ongenoegen dat ik met mijn uitspraak bij u heb teweeggebracht.'

❑ Bart Jan Spruyt (februari 2005)

In het januarinumnummer van *Milieudefensie Magazine* werd een interview gepubliceerd met Bart Jan Spruyt, waarin hij zich een bastaardvloek liet ontglippen. In antwoord op onze brief bood de heer Spruyt telefonisch zijn excuses aan.

❑ Gemeente Steenwijk (september 2005)

Over de Nacht van Steenwijk kwamen bij de organiserende winkeliersvereniging heel wat klachten binnen, onder andere over geluidsoverlast. Wij ontvingen een klacht over de grove vloeken die de artiesten uitten.

We schreven de verantwoordelijke wethouder dat we hoopten dat hij er in het vervolg zorg voor zou willen dragen dat er bij dergelijke manifestaties niet meer gevloekt werd. De Steenwijkers waren immers in dit geval wel verplicht de vloeken te horen. De muziek was zo hard dat ze er niet voor konden kiezen er niet naar te luisteren.

De burgemeester, de heer Apotheker, reageerde zeer formeel. Vloeken viel volgens hem onder de vrijheid van meningsuiting en het lag dus niet in het

vermogen van de gemeente er iets aan te doen. Wel had hij de klacht doorgestuurd naar de organisator van de Nacht van Steenwijk.

□ De Zuivelhoeve (juni 2005)

Op een van de producten van De Zuivelhoeve was een 'fotoroman' bevestigd, waarin een bastaardvloek voorkwam. De Bond ontving hierover een klacht en gaf die door aan het bedrijf.

Madelon Dors, Product manager van de Zuivelhoeve, bood namens het bedrijf verontschuldigingen aan. De uitlevering van deel 2 van de fotoroman is met onmiddellijke ingang stopgezet.

Overzicht assortiment materialen (met prijzen)

Stickers

SG01	Spreek vrijmoedig over God, maar misbruik nooit Zijn Naam (14x20cm)	€ 0.30
SG02	Vloeken is aangeleerd! Word geen naprater (14x20cm)	€ 0.30
SG03	Een vloek mist ieder doel (14x20cm)	€ 0.30
SM11	Vloeken is aangeleerd! Word geen naprater (8x11cm)	€ 0.10
SM12	Ik vloek niet, doe je mee? (7,5cm doorsnee)	€ 0.10
SM13	Gebruik Gods Naam niet als stopwoord (8x8 cm)	€ 0.10
SM14	Gele kaart: Dit is een vriendelijke waarschuwing. Vloek niet! (7x11cm)	€ 0.10
SM15	Spreek vrijmoedig over God, maar misbruik nooit Zijn Naam (8x11cm)	€ 0.10
SM16	Vloek niet als het weer 'ns tegenzit (6x11cm)	€ 0.10
SM17	Verboden te vloeken (5x23cm)	€ 0.10
SM18	Don't be a parrot! Don't swear! (8x11cm)	€ 0.10
SM19	Een vloek mist ieder doel (8x11cm)	€ 0.10
SM20	Zeg geen Jezus als Hij je niets zegt (8x11cm)	€ 0.10
SM21	Vloeken? Daar krijg ik het koud van...(8x12cm)	€ 0.10
SK21	Vloek niet (3x4cm)	€ 0.05
SK22	Verboden te vloeken (3x11cm)	€ 0.05
SK23	Setje van 10 stickers	€ 1.00
SK24	Stickervel met zeven stickers	€ 0.50

Diverse materialen

OV01	Muismat	€ 2.50
OV02	Onderzetters/viltjes: Rol 50 st.	€ 3.00
OV03	T-shirt Een vloek mist ieder doel. Diverse maten	€ 6.00
OV04	T-shirt Vloeken? Daar krijg ik het koud van. Div. maten	€ 6.00
OV05	Setje kleurpotloden	€ 0.70
OV06	Setje van vijf ansichtkaarten	€ 1.20
OV07	Ballon met opdruk: vloeken lucht niet echt op	€ 0.10
OV08	Houten papegaaisleutelhanger (handbeschilderd)	€ 1.50
OV09	Pluchen papegaai	€ 3.50
OV10	Balpen met opdruk: Pas op je woorden	€ 0.50
OV11	Kwaliteitsbalpen met logo en adres van de Bond	€ 1.20
OV12	Wandbordje (14x20cm, zilverkleurig kunststof) Spreek vrijmoedig over God..	€ 3.50
OV13	Tandenborstel: Poets je taal	€ 1.00
OV14	Tandenborstel: Clean your speech	€ 1.00
OV15	Katoenen draagtas, opdruk: Vloeken is aangeleerd! Word geen naprater!	€ 1.20
OV19	Theelepeltje met logo Bond	€ 5.00
OV20	Houten memomagneet (papegaai, handbeschilderd)	€ 1.00

Boeken en brochures

B01	Gods bijzondere Naam (kleuterboekje)	€ 1.00
B02	Taalstrijd thuis - over opvoeding en lelijke taal (brochure)	€ 1.00
B03	De vervloekingen in de Bijbel - Dr. B. Maarsingh	€ 10.00
B04	Strafbare Godslastering - mr. J. Plooy	€ 2.00
B05	You bloody fool, hoe vertaal je dat? Niek Bakker	€ 3.50
B06	Wie vloekt, verliest	€ 0.75
B07	En alles vloekte, maar hij vloekte niet - Hans Werkman (over vloeken in de literatuur)	€ 4.50
B08	Respecteer de heilige Naam – Ds. J. Hoek	€ 2.00
B09	Want de Heere zal niet onschuldig houden... - Ds. G van 't Spijker (preekschets)	€ 2.00
B10	Naam die oplicht in de nacht (gedichten over de naam van God)	€ 9.50
B15	Boekenlegger (Spreek vrijuit)	€ 0.20

Muziekuitgaven

CD01	CD Uw Naam worde geheiligd (ritm. koor- en samenz.)	€ 7.00
CD03	CD Uw goedheid Heer', is hemelhoog (niet-ritmisch, met bovenstem)	€ 10.00
CD04	CD Heerlijk is Uw Naam (ritmische koor- en samenzang)	€ 10.00
CD05	CD Glorie voor Uw Naam, 20 liederen	€ 12.50

Voorlichting

VL01	Algemene voorlichtingsfilm (DVD 10 min.)	€ 7.50
VL02	Film 'Let op je woorden' (DVD, film met concrete situaties)	€ 7.50

Affiches

A01	Vloeken is aangeleerd! Word geen naprater! (83 x 118cm)	€ 2.50
A02	Don't be a parrot! Don't swear! (83 x 118 cm)	€ 2.50
A03	Pech gehad? Vloek niet (83 x 118 cm)	€ 2.50
A04	Een vloek mist ieder doel (83 x118 cm)	€ 2.50
A05	Uw Naam worde geheiligd (83 x118 cm)	€ 2.50
A06	Met vloeken kom je nergens (83 x118 cm)	€ 2.50
A07	Vloeken in geen geval (83 x118 cm)	€ 2.50
A08	Voornaamposter (over naam van Jezus als stopwoord) (83x118 cm)	€ 2.50
A11	Spreek vrijmoedig over God, maar misbruik nooit Zijn Naam (43 x 57cm)	€ 1.00
A12	Vermijd, bestrijd het vloeken (43x57cm)	€ 1.00
A13	Een vloek mist ieder doel (43x57cm)	€ 1.00
A14	Uw Naam worde geheiligd (43x57cm)	€ 1.00
A15	Jaarkalenderposter (32x80,5cm)	€ 1.00
A16	Vloeken is aangeleerd! Word geen naprater! (A3)	€ 1.00
A17	Vloeken is nooit een optie (A3)	€ 1.00
A18	Met vloeken kom je nergens (A3)	€ 1.00

A19	Vloeken. In geen geval! (A3)	€ 1.00
A20	Voornaamposter (over naam van Jezus als stopwoord) A3	€ 1.00
A21	Vloeken is aangeleerd! Word geen naprater! (A4)	€ 0.50
A22	Don't be a parrot! Don't swear! (A4)	€ 0.50
A23	Een vloek mist ieder doel (A4)	€ 0.50
A24	Vloeken? Daar krijg ik het koud van... (A4)	€ 0.50
A25	Uw Naam worde geheiligd (A4)	€ 0.50
A26	Met vloeken kom je nergens (A4)	€ 0.50
A27	Vloeken. In geen geval! (A4)	€ 0.50

Onderwijs en jongeren

JV01	Spreekbeurtpakket basisonderwijs	€ 1.50
JV01V	Spreekbeurtpakket voortgezet onderwijs	€ 1.50
JV02	De Krant van Tom. Leskrant chr. basisonderwijs (groep 6-8)	€ 0.50
JV03	Weet wat je zegt (lesbrief VO)	€ 1.00
JV04	Wat zeg je? (Lesbrief reformatorisch VO)	€ 1.00
JV05	'Ko en Kako', doe-boekje (BO, onderbouw)	€ 0.50
JV06A	'Poets je taal', verwerkingsboekje (BO, bovenbouw)	€ 0.50
JV06B	'Poets je taal', verwerkingsboekje (reform. BO, bovenbouw)	€ 0.50
JV07A	Set van 12 kopieerbare leskaarten + docentenhandleiding (VMBO-onderbouw. LWOO/BBL/KBL/Praktijkonderwijs)	€ 10.00
JV07B	Set van 17 kopieerbare leskaarten + docentenhandleiding (VMBO-bovenbouw. LWOO/BBL/KBL/Praktijkonderwijs)	€ 10.00
JV08	Info over gastlessen BO 'Taalvervuiling op school. Tijd voor 'n poetsbeurt'	<i>gratis</i>
JV09	Info over gastlessen VO 'Taalvervuiling op school. Tijd voor 'n poetsbeurt'	<i>gratis</i>
JV10	Setje van 4 kleurplaten (kleuters)	€ 0.50
JV11	Kleurplaat 'Vloeken. in geen geval' (A3)	€ 0.20
JV12	Papegaaienmeter, CD-rom met taaltest	€ 3.00

Gratis uitgaven

GR01	Bondsberichten (jaarverslag)	<i>gratis</i>
GR02	Nieuwsbrief- verschijnt 4 x per jaar	<i>gratis</i>
GR03	Reageren op vloeken in de media	<i>gratis</i>
GR04	Boekenlegger (kan in bibliotheekboeken gelegd worden)	<i>gratis</i>
F01	10 vragen over vloeken	<i>gratis</i>
F02	10 vragen oer it flokken (Friese folder)	<i>gratis</i>
F03	Reageren op vloeken.10 tips	<i>gratis</i>
F04	Opkomen voor Gods Naam (wervingsfolder)	<i>gratis</i>
F05	Het gebruik van Gods Naam in de omgang met moslims	<i>gratis</i>
F06	De club met de papegaai (informatie over de Bond)	<i>gratis</i>
F07	Wie God zegt... (gesprekken over vloeken)	<i>gratis</i>
F09	Een vloek mist ieder doel (over vloeken in de voetbalsport)	<i>gratis</i>
F10	Niet vloeken, maar prijzen!	<i>gratis</i>
F11	Maak werk van vloekbestrijding (folder over vrijwilligerswerk)	<i>gratis</i>
V01	God is... een Naam (uitdeelkaartje)	<i>gratis</i>

V02	Jezus is... een Naam (uitdeelkaartje)	<i>gratis</i>
V03	Geloof u (niet) in het bestaan van een Almachtige God (uitdeelkaartje)	<i>gratis</i>
V04	Glauben Sie... (Duitstalig uitdeelkaartje)	<i>gratis</i>

Overzicht werkgroepen (per 1 mei 2006)

Werkgroep Alblasserwaard-Oost

Opgeheven.

Werkgroep Alblasserwaard-west

E. van Buren (vz), E. Groenendijk (secr), W. Rietveld (pm),
mw. A. Kloosterman, A. Noordergraaf, M. Penning, mw. A. Siebeling, S.
Visser.

Secretariaat: Talmastraat 5, 2953 AN Alblasserdam, tel. 078-6930702, e-mail: ericgroenendijk@hotmail.com.

Werkgroep Alblasserwaard-zuid

J.G. Verlare (vz), mw. C. de Vries (secr), R. Laffeber (pm).

Secretariaat: Wipmolen 65, 3352 XM Papendrecht, tel. 078-6156310, e-mail: 04vr2907p@driestar.nl.

Werkgroep Almere

J. Hoving.

Secretariaat: Wijde Blijk 28, 1316 KH Almere, tel: 036-5331772,
e-mail: jrhoving@almere-bestuur.nl.

Werkgroep Amersfoort

K. Post.

Secretariaat: De Vier Akkers 22, 3828 SE Hoogland, tel.: 033-4809017, e-mail: kpost.2@hccnet.nl.

Werkgroep Apeldoorn

A. Moerman (vz), G. Luiting (secr), G.M. Gerritsen (pm),
mw. C.A. Mateman, B. Overdijk, E.G. Schoonhoven, R. Wilbrink.

Secretariaat: Midden Enkweg 1, 7314 JV Apeldoorn, tel: 055-3558780, e-mail: luiting@kliksafe.nl.

Werkgroep Barneveld

H.L. Kats (vz), G. Ligtenberg (secr), mw. C. Last-Dijs (pm), mw. M. van
Haaften-Moerman, J. Pol, W. van Rennes, mw. G. van der Zwaag-van
Roekel.

Secretariaat: Stationsweg 81, 3771 VD Barneveld, tel.: 0342-422377, e-mail: rligtenberg@refdag.nl.

Werkgroep Midden-Betuwe

W. Vervat (vz), mw. P.C.N. Waverijn-Grootendorst (secr),
R.P.G. Visser (pm).

Secretariaat: Schenkhofstraat 6, 4041 CA Kesteren, tel: 0488-481494, e-mail: rcwaverijn@kliksafe.nl.

Werkgroep West-Bommelerwaard

A.Kuyntjes (vz), C. Verheij (secr), C. van Bruchem (pm), mw. J.M. Groeneveld-Vernooij, D. Klop, C.H. Mans, B. van Mourik en G.L. van Wijnen.
Secretariaat: Pr. Wilhelminastraat 3, 5308 JN Aalst, tel: 0418-674037, e-mail: keesverheij@12move.nl.

Werkgroep Westhoek Brabant

Opgeheven.

Werkgroep Bunschoten Spakenburg

W.J. Dunsbergen (vz), G. Vastenhouw (secr), mw. W. Koelewijn (pm), mw. M. van Breunesse.
Secretariaat: Kolkkamp 46, 3751 CZ Bunschoten Spakenburg, tel: 033-2983744.

Werkgroep Doetinchem

Mw. N. van Hoffen (vz), mw. W. Ebbers-Rijneveld (secr), mw. B. Wiltink-Rijneveld (pm), mw. E. Ebbers-Wentink, K. Jansen, G.J. Veenhuis, mw. J. Veenhuis.
Secretariaat: Bultensweg 9, 7021 JC Zelhem, tel: 0314-360610, e-mail: winandiebbers@filternet.nl.

Werkgroep Ede

A. Everaars (vz&secr), T. Vierbergen (pm), O.G. Norder, mw. J. Wesselink.
Secretariaat: Huygensstraat 45, 6717 CB Ede, tel.: 0318-640844, e-mail: a.everaars@chello.nl.

Werkgroep Emmeloord / Urk

R. Oeverbeek (vz), E. Flikweert (secr), C. Kramer, T. Schenk.
Secretariaat: Reijdersant 1, 8303 XL Emmeloord, tel: 0527-617563

Werkgroep Enkhuizen

J.A. Bos (vz), mw. A. Bos-van Pijkeren (secr), mw. M. Blom (pm), J. Bos, mw. A.J. Prins, mw. M.J. Sluys. Mw. C. Visser.
Secretariaat: Zwaluwweg 12, 1602 NT Enkhuizen, tel.: 0228-320237, e-mail: jabos@filternet.nl.

Werkgroep Geldermalsen

B.A. Huygens (vz), mw. E. de Jong-van Eijk (secr), W.H. Waasdorp, K. van Steenbergen, J.P. Koppejan.
Secretariaat: Van Utenhoveweg 17, 4191 MD Geldermalsen, tel.: 0345-572946, e-mail: srb@kliksafe.nl.

Werkgroep Noordoost Friesland

mw. H. Minnema (vz,secr&pm), G. Brander.
Secretariaat: Trekweg 16, 9285 XH Buitenpost, tel: 0512-352571, e-mail: fam.minnema@planet.nl.

Werkgroep Genemuiden

vacant (vz), mw. N. Post (secr), G. Kloosterman (pm), E. Beens, mw. A.C. Bijkerk, mw. B. Gijssen, B. Pater, J. Poot.

Secretariaat: Middenweg 3, 8281 PP Genemuiden, tel: 038-3854117, e-mail: nieskepost@hotmail.com.

Werkgroep Goeree-Overflakkee

J.P. van Heemst (vz), G. Nieuwland (secr), C. Jelier (pm), P. Jongeneel, A. van der Klooster, K. Koppenaal, M.W. Struik.

Secretariaat: Pimpelmees 45, 3245 TW Sommelsdijk, tel: 0187-486201, e-mail: gnieuwland@kliksafe.nl.

Werkgroep Groningen

P. Breedveld , Buitensingel 27, 9611 DA Sappemeer, tel: 0598-380966, e-mail: pieter.breedveld@planet.nl.

Werkgroep Haaglanden

Mw. D. van den Hout-Barbosa (vz), P. Akkerman (secr),

F.J. Gundlach (pm), mw. J.A. Wassenaar.

Secretariaat: Henricuskade 287, 2497 ND 's-Gravenhage, tel. 070-3657109, e-mail: p.akkerman@hetnet.nl.

Werkgroep Heusden & Altena

H.J. Lijftogt (vz&pm), mw. C.H. Lijftogt-Lukasse (secr), mw. M.A. Bax.

Secretariaat: Wilhelminastraat 35, 4264 SH Veen, tel: 0416-691880, e-mail: j.lijftogt@filternet.nl.

Werkgroep Hoekse Waard

Mw. A.M. Stehouwer-van Bochoven (vz), D. van Leenen (secr),

D. Boom (pm), G.C. Stehouwer, B. Sinterniklaas, D. Verrijp.

Secretariaat: Burgemeester Zahnweg 18, 3267 AC Goudswaard, tel: 0186-692795, e-mail: d.leenen@hccnet.nl.

Werkgroep Kampen / IJsselmuiden

M.H. ten Caat (vz@secr), J.C. van der Horst (pm).

Secretariaat: Van Hasseltstraat 29, 8266 DJ Kampen, tel: 038-3312449, e-mail: martin.c@12move.nl.

Werkgroep Katwijk

Opgeheven.

Werkgroep Midden Zeeland

Mw. H.P. Woord-Staal (vz), mw. G. Gouw-Verdoorn (secr), mw. T.A. Vader-Poortvliet (pm), C.F. Bal, mw. H. Bal-Hout, mw. D. Kodde-Staal, mw. J.

Minnaard-Siereveld.

Secretariaat: Berkehof 10, 4431 CM 's-Gravenpolder, tel. 0113-313041.

Werkgroep Mijdrecht

C.G. Bouman (vz,secr&pm), mw. G. Olieman.

Secretariaat: Heijermanslaan 11, 1422 GT Uithoorn, tel.: 0297-560736, e-mail: cgbouman@caiway.nl.

Werkgroep Nieuwerkerk/Moordrecht

H.J. Graafland, mw. A. van der Linden-de Nies, mw. A. Marck-van Erk.

Secretariaat (waarn.): A. van der Hartweg 57, 2913 LE Nieuwerkerk aan den IJssel, tel: 0180-313311, e-mail: arietamarck@tiscali.nl.

Werkgroep Nunspeet / Elspeet

mw. G. van Laar (vz), mw. H. Frens (secr), P. van Brugge (pm),
C. Budding, mw. W. van Brugge, G. Polinder, J. Polinder.

Secretariaat: Uddelerweg 20a, 8075 CJ Elspeet, tel. 0577-492375, e-mail: h.frens@kliksafe.nl.

Werkgroep Oostelijk Flevoland

A. Klop (vz&secr), mw. R. van de Zwan (pm), H. van Os.

Secretariaat: Horst 3758, 8225 NX Lelystad, tel. 0320-282048, e-mail: fam.a.klop@filternet.nl.

Werkgroep Putten

Mw. A. Hage-Bostelaar (vz), J.F. Riezebos (secr), B.D. Polinder (pm),
M.C.J. Maas, A. Mertens, mw. M.J. v.d. Waals-Vernooij.

Secretariaat: Kozakkenkamp 44, 3851 GL Ermelo, tel. 0341-492980, e-mail: johanriezebos@kliksafe.nl.

Werkgroep Ridderkerk

Geen leden, naar opvolging wordt gezocht.

Werkgroep Rijssen

A.G. Rozenkamp (vz&secr), G. Geerling (pm), mw. L. Kamphuis-ten Hove,
G. van de Noort.

Secretariaat: Entoshof 19, 7462 VV Rijssen tel: 0548-519499, e-mail: rozenka5@xs4all.nl.

Werkgroep Schouwen Duiveland

M. de Jonge (vz), mw. P.J.P. Aarnoudse-Geluk (secr), D.H. den Boer (pm),
M.R. Geluk, mw. F. van der Wekken.

Secretariaat: Schipperslaan 8, 4311 CD Bruinisse, tel: 0111-482185, e-mail: p.aarnoudse-geluk@filternet.nl.

Werkgroep Staphorst

J. Mulder (vz), J. Slager (secr), P.W.J. Scherpenisse (pm),
mw. L. Bouwman, mw. A. Compagner-Korevaar, J. van Elp,
mw. K. Harke, H.J. Mijnheer, mw. J. Visscher.

Secretariaat: Wittenerf 1, 7951 JR Staphorst, tel: 0522-465171, e-mail: slagerj@hetnet.nl.